

Puntdevista 34. Triar escola és una qüestió important (17/3/2018)

El proper mes s'obrirà el període de preinscripció dels diversos ensenyaments de Catalunya. Per algunes famílies serà l'inici de l'escolaritat obligatòria en el mateix centre escolar on han cursat el parvulari, en altres serà l'obligació o l'oportunitat de cercar una altra escola. Això de triar escola no és una qüestió senzilla ni intranscendent. L'escola té una influència molt important en la vida dels seus alumnes, però impacta sobre el conjunt de la vida familiar, de manera que en la seva tria cal esmerçar-hi tota la atenció que mereix.

A l'hora de triar escola hi haurà moltes famílies que per raons geogràfiques o econòmiques tinguin poques o nul·les possibilitats d'elecció, certament. En aquests casos s'hauran d'accontentar amb tenir tota la informació necessària per fer efectiva la seva implicació i participació, sense oblidar mai la possibilitat de incidir de manera positiva sobre la qualitat general de l'ensenyament escolar. Però ara no parlarem d'aquesta participació, sinó dels possibles factors a tenir en compte quan es pot escollir escola.

Un primer factor a considerar és l'anomenat PEC (Projecte Educatiu de Centre), que ha de tenir tota escola, sigui pública o privada. En aquest Projecte ha d'estar fixat el model educatiu que es pretén, és a dir, els valors que es volen fomentar, les fites educatives generals que es volen aconseguir i les estratègies generals per fer-ho possible, així com l'estructura organitzativa i participativa dels diversos estaments implicats. Aquest document convindrà llegir-lo amb deteniment abans de la corresponent entrevista amb els docents responsables del centre, perquè a partir d'ell es podran fer les preguntes concretes que clarifiquin tots els aspectes a considerar.

En la necessària entrevista a l'escola caldrà visitar les instal·lacions, si bé no cal deixar-se enlluernar massa per elles; moltes vegades és més important l'ús que se'n fa que la instal·lació mateixa, però ja diuen quelcom: espais d'estudi, de laboratori, de lleure, etc. han de mostrar la seva vinculació amb el projecte educatiu del centre. Recavar l'ús real que se'n fa de les instal·lacions preguntant a alumnes i famílies del centre en qüestió serà de gran ajut per fer-se una idea exacta del tema. Aquesta informació d'altres famílies, si s'il·lustren amb dades concretes, sens dubte serà molt valuosa.

Entre la informació a recavar hi ha la metodologia general que imperi en el centre, metodologia que implica els recursos a emprar, les activitats extraescolars, la consideració dels deures escolars, el seguiment dels aprenentatges dels alumnes (avaluacions), els sistemes establerts per a donar suport als qui tinguin en algun moment dificultats i als que desitgen avançar més en els seus aprenentatges, etc. Els resultats obtinguts per l'escola en les proves d'avaluació externa, per exemple les realitzades pel Departament d'Ensenyament, per l'OCDE en el Programa PISA, o en les proves de selectivitat universitària, donaran una informació objectiva del nivell aconseguit per l'escola en qüestió, més que les qualificacions atorgades directament pels docents del centre.

Als pares – i també al avis – els ha d'interessar conèixer els canals de participació de la família en l'escola, i com es fa realitat aquesta participació. No es tracta d'envair l'àmbit d'actuació que correspon a cada estament, però, sens dubte, una escola compromesa amb les famílies i l'entorn és una escola que prepara per a viure en democràcia, una de les finalitats i justificació de l'escolaritat obligatòria. Cal recordar que el grau de participació i d'implicació de les famílies en el centre escolar és un dels factors de qualitat de l'ensenyament que destaquen els organismes internacionals.

Per raons obvies, un altre element bàsic a considerar és el tractament de les llengües en l'escola a escollir, tant les llengües oficials com les estrangeres, car el domini lingüístic és avui un dels factors més condicionants del futur personal, sigui per continuar estudiant, sigui per inserir-se aviat en el món laboral. El projecte lingüístic que tot centre ha de tenir determinat es presenta avui com un factor determinant de la seva qualitat.

Finalment, i sense ànim d'haver esgotat el tema, resulta altament significatiu de la qualitat general d'un centre escolar l'ambient general que s'hi respiri, tant a les aules com a tot el conjunt institucional. Una manifestació expressa d'aquest ambient el constitueix el desig que tinguin els alumnes per anar-hi i el grau de confiança que tinguin les famílies al respecte. Per això, resulta convenient copsar aquest ambient amb els qui són ja usuaris del centre i els qui n'hagin estat, més quan hi hagi coincidència de criteris.

Tota escola, com tota institució social, té punts forts i punts febles, però, si realment es pot escollir, val la pena conèixer-los abans de prendre una decisió que resulta força important en la vida dels alumnes i les seves famílies. Si no es pot escollir, com ja s'ha dit, conèixer aquells mateixos punts ha de servir per cercar la millora mitjançant el compromís i l'esforç de tots els implicats. L'educació dels fills i nets s'ho mereix.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)